

Nr 14

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 28 § 1 mom. förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor.

Genom en den 24 januari 1958 dagtecknad proposition, nr 44, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Förordning

angående ändrad lydelse av 28 § 1 mom. förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor

Härigenom förordnas, att 28 § 1 mom. förordningen den 14 december 1956 om erkända arbetslöshetskassor skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

28 §.

1 m o m. Daghjälp må — — — — — 22 § sägs.

Om särskilda — — — — — sex månader.

I karenstid inräknas endast dag, för vilken hel daghjälp skulle hava utgått, om karenstiden gått till ända. Dag, för vilken daghjälp jämlikt 33 § icke skulle hava utgått, må dock inräknas i karenstiden.

I karenstid inräknas endast dag, för vilken hel daghjälp skulle hava utgått, om karenstiden gått till ända. Dag, för vilken daghjälp jämlikt 29 § 2 mom. andra stycket skulle hava utgått med nedsatt belopp eller för vilken daghjälp jämlikt 33 § icke skulle hava utgått, må dock inräknas i karenstiden.

Förekommer inom — — — — — i karenstiden.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1958.

I propositionen föreslås en uppmjukning av de för åtnjutande av daghjälp från arbetslöshetsförsäkringen gällande bestämmelserna om karenstid, syftande till att dag då arbetslös uppburit halv sjukpenning enligt sjukförsäkringslagen eller lagen om yrkesskadeförsäkring skall få inräknas i karenstiden. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 september 1958.

Ersättning enligt *förordningen den 14 december 1956 om erkända arbetslöshetskassor* (nr 629) utgöres av ett för dag beräknat belopp, som benämnes daghjälp, samt familjetillägg till daghjälpen. Dessutom kan bidrag till vissa rese- och flyttningsekostnader utgå (18 §). Ersättning utgives till arbetslös kassamedlem, som är över 16 år, arbetsför och i övrigt oförhindrad att åtaga sig arbete (20 §). Daghjälp kan erhållas endast för dag, beträffande vilken medlemmen kan förete intyg om att han sökt arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen (22 §). Hel daghjälp jämte familjetillägg får inte uppbäras för dag då medlemmen utfört avlönat arbete i mer än två timmar eller, då fråga är om bisyssla, tre timmar. För dag då medlem utfört avlönat arbete i mer än två respektive tre men i högst fyra timmar, må med arbetsmarknadsstyrelsens medgivande daghjälp och familjetillägg utgivas med till hälften nedsatt belopp, om medlemmen innan han blev arbetslös hade heldagsarbete och även söker sådant arbete. Medlem, som för viss dag uppbär halv sjukpenning enligt sjukförsäkringslagen eller lagen om yrkesskadeförsäkring, får daghjälp och familjetillägg för samma dag nedsatta till hälften (29 § 2 mom.). Härutöver föreligger vissa inskränkningar i rätten till ersättning. Här må blott omnämnas, att daghjälp inte utgår för söndagar och att rätten till daghjälp för helgdagar och avtalsenliga fridagar är begränsad samt att daghjälp inte får utgivas för dag, för vilken medlemmen sökt arbete för kortare tid än fyra timmar (32 §). Som villkor för erhållande av daghjälp gäller att medlemmen skall ha fullgjort viss *karenstid*. Sålunda fordras, att medlemmen under en sammanhängande tid av högst 21 dagar varit arbetslös 6 dagar och för dessa förete intyg om att han sökt arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen. Arbetslöshetskassa kan i viss utsträckning föreskriva förlängning av de nyss angivna tiderna. I karenstiden inräknas endast dag, för vilken hel daghjälp skulle ha utgått, om karenstiden gått till ända. Från denna regel gäller visst undantag. Till undvikande av alltför stor belastning för kassor, inom vilkas verksamhetsområde kortvarig arbetslöshet i samband med julen och nyåret förekommer i större utsträckning, äger vidare arbetsmarknadsstyrelsen föreskriva, att vissa dagar vid dessa helger inte skall inräknas i karenstiden (28 § 1 mom.). Befrielse från karenstid föreligger i viss omfattning. Bl. a. föreskrives i syfte att samordna arbetslöshetsförsäkringen med sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna, att karenstid anses fullgjord, när medlem blir arbetslös efter det han uppburit hel sjukpenning eller hempenning enligt

sjukförsäkringslagen eller lagen om yrkesskadeförsäkring för så många dagar som tillsammans med de tre dagarnas karenstid inom sjukförsäkringen motsvarar den för honom gällande karenstiden inom arbetslöshetsförsäkringen. Förutsättningen är dock att medlemmen senast för sjunde dagen efter det hel sjukpenning eller hempenning upphört att utgå företer intyg om att han sökt arbete genom arbetsförmedlingen (28 § 2 mom.).

I en den 13 december 1957 dagtecknad skrivelse till Konungen har *arbetsmarknadsstyrelsen* anfört, att bestämmelserna om karenstid i 1956 års förordning om erkända arbetslöshetskassor medför att dag, för vilken arbetslös kassamedlem uppbär halv sjukpenning från sjuk- eller yrkesskadeförsäkringen, inte får inräknas i karenstiden. En redogörelse för innehållet i skrivelsen jämte de remissyttranden däröver, som avgivits av *riksförsäkringsanstalten* och *De erkända arbetslöshetskassornas samorganisation*, lämnas i propositionen å s. 4—5.

Föredragande departementschefen, statsrådet Nilsson, har i propositionen anfört bl. a. följande.

»Tillkomsten av den nu gällande förordningen om erkända arbetslöshetskassor innebar en del nyheter i fråga om karensbestämmelserna inom arbetslöshetsförsäkringen. Sålunda infördes vissa regler om befrielse från karenstid, vilka bl. a. syftade till att åvägabringa en samordning mellan arbetslöshetsförsäkringen och två andra socialförsäkringsgrenar, sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen. I fall då den arbetslöse uppburit hel sjukpenning eller hempenning från någon av sistnämnda båda försäkringar under tid som tillsammans med de tre karensdagarna inom sjukförsäkringen motsvarar karenstiden inom arbetslöshetsförsäkringen behöver sålunda inte någon särskild karenstid fullgöras inom sistnämnda försäkring. En förutsättning är dock att den arbetslöse inom sju dagar efter det hel sjukpenning eller hempenning upphörde att utgå anmäler sig som arbetsökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. De nya bestämmelserna synes fungera i stort sett tillfredsställande. Emellertid kan de som arbetsmarknadsstyrelsen påvisar i vissa situationer leda till mindre önskvärda resultat. Om sålunda en kassamedlem, som först uppburit hel sjukpenning, därefter på grund av att hans hälsotillstånd förbättrats erhåller endast halv sjukpenning och samtidigt börjar arbeta på deltid, har han inte anledning att vända sig till arbetsförmedlingen. Blir han sedan arbetslös efter det att sjudagarsfristen löpt ut, är han inte berättigad till daghjälp förrän han fullgjort karenstid. Som karenstid får dock endast tillgodoräknas dag, för vilken hel daghjälp skulle ha utgått, om karenstiden gått till ända. Eftersom endast halv daghjälp utgives för dag, för vilken halv sjukpenning uppbäres, kan den arbetslöse inte intjäna någon karenstid så länge han uppbär halv sjukpenning och han kan följaktligen inte erhålla ersättning från arbets-

löshetskassan under denna tid. På motsvarande sätt förhåller det sig om en kassamedlem blir sjuk och redan från början erhåller endast halv sjukpenning. Om han därunder är arbetslös, kan han visserligen bli berättigad till daghjälp från arbetslöshetskassan — såvida han fullgjort föreskriven karenstid innan han började uppbära halv sjukpenning — men han kan inte intjäna karenstid så länge han uppbär sådan sjukpenning.

Arbetsmarknadsstyrelsen har framhållit, att de angivna följderna av gällande bestämmelser för den enskilde kassamedlem, som drabbas av dem, framstår som oförklarliga och stötande. Styrelsen har därför framlagt förslag till ändrade regler, syftande till att undanröja berörda olägenheter. Enligt förslaget skall 28 § 1 mom. förordningen om erkända arbetslöshetskassor erhålla sådan lydelse, att även dag, för vilken med hänsyn till samtidigt utgående halv sjukpenning nedsatt daghjälp skulle ha utgått om karenstiden varit tilläandalupen, får inräknas i karenstiden.

För egen del finner jag, även om det förevarande problemet allmänt sett måhända inte har så stor räckvidd, att verkningarna av nuvarande bestämmelser i det enskilda fallet framstår som så otillfredsställande, att en ändring av den innebörd, som arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit och som tillstyrkts under remissbehandlingen, är påkallad. De ändrade bestämmelserna synes böra träda i kraft vid ingången av nästa försäkringsår den 1 september 1958.

Ändringen torde inte komma att inverka nämnvärt på arbetslöshetsförsäkringens ekonomi och bör följaktligen inte heller påverka beräkningen av statsanslaget för bidrag till de erkända arbetslöshetskassorna.»

Utskottet

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 44.
Stockholm den 27 februari 1958

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Strand, Nils Elowsson, Axel E. Svensson, Sunne*, fru Carlqvist, fru Svenson, herr Mannerskantz* och fru Hamrin-Thorell*;

från andra kammaren: herrar Jacobsson i Tobo*, fru Ekendahl*, herr Carlsson i Bakeröd, fröken Höjer, fröken Sandell, fröken Wetterström, herr Fredriksson och fru Eriksson i Ängelholm*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.